

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 16652 poseł Marty Stożek z 22 kwietnia 2026 roku w sprawie systemowych działań państwa na rzecz ochrony i rozwoju nauczania języka jidysz w polskim systemie oświaty, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W maju 2024 r. został utworzony Instytut Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej, którego celem jest między innymi wzmocnienie języka i tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych, języka regionalnego, odmian języka polskiego, polskiego języka migowego, języka migrantów, w tym języka i kultury jidysz. Zakres działania Instytutu nie obejmuje systemowych działań mających na celu np. nauczanie języka jidysz w szkołach, kształcenie nauczycieli tego języka, uwzględnienie tej problematyki w podstawie programowej, monitoring liczby osób uczących się tego języka itd.

Szereg działań Instytutu przyczynia się do wypełnienia postanowień Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych, w tym także w zakresie języka jidysz. Warte wymienia są tu zwłaszcza następujące inicjatywy:

- 1) na zlecenie Instytutu w 2025 r. został opracowany raport badawczy pn. „Różnorodność językowa w Rzeczypospolitej Polskiej”, w ramach którego przeanalizowano mechanizmy wsparcia różnych odmian językowych używanych na terenie Polski w latach 2015-2025, w tym także wsparcie ze środków MKiDN i jednostek podległych języka jidysz;
- 2) w ramach programu dotacyjnego Instytutu pn. „Różnorodność Językowa” w 2026 r. udzielono wsparcia dla przedsięwzięć związanych z językiem i kulturą jidysz w wysokości 95 300 zł;
- 3) Instytut opracował cykl webinarów na temat różnorodności językowej (przedsięwzięcie jest organizowane z Mazowieckim Samorządowym Centrum Kształcenia Nauczycieli w Warszawie). Projekt ma wspierać model edukacji, który związany jest z uczestnictwem dzieci, młodzieży i nauczycieli w szeroko pojmowanym świecie kultury. Tematyką webinarów są języki i odmiany językowe w kontekście związanej z nimi kultury i sztuki społeczności oraz regionu, w którym są używane. W maju br. zaplanowano webinarium poświęcone językowi jidysz;
- 4) publikacja wydana przez Instytut wspólnie z wydawnictwem *Dwie Siostry* pn. „Gwarno. O różnorodności językowej w Polsce” autorstwa Martyny Skibińskiej. Książka ma charakter popularnonaukowy i skierowana jest do dzieci w wieku 8+. We wstępie zawarte są rozważania na temat roli języka w komunikacji i w kulturze oraz omówione jest pojęcie różnorodności językowej. Treść zasadnicza książki to omówienie wybranych języków i gwar funkcjonujących aktualnie w Polsce. Opisane są języki:

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2472819.10937759.10380500

białoruski, czeski, hebrajski i jidysz, karaimski, kaszubski, litewski, łemkowski, niemiecki, ormiański, romski, słowacki, śląski, tatarski, ukraiński, wietnamski, wilamowski oraz polski język migowy, a także gwary: krakowska, kurpiowska, podhalańska, Podlasia, poznańska, przemyska, świętokrzyska i warszawska.

- 5) Instytut w 2026 r. organizuje przegląd teatralny pn. „Własnym głosem”. Przegląd ma zwrócić uwagę na nowe, ważne zjawisko tworzenia teatru w językach społeczności mniejszościowych i ma stać się impulsem oraz zachętą do powstawania nowych spektakli w tych językach. W programie znajdują się spektakle: „Spowiedź w drewnie” w gwarze świętokrzyskiej Teatru Lalki i Aktora „Kubuś” z Kielc, monodram „Mianujom mie Hanka” w języku śląskim w wykonaniu Teatru Korez z Katowic, a także spektakl „Pieśń o zamordowanym żydowskim narodzie” warszawskiego Teatru Żydowskiego w jidysz.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/